

jilnica v Zagorju ob Savi 20 K, Posojilnica v Litiji 20 K, Posojilnica v Framu 10 K, Notranjska posojilnica v Postojni 50 K, Kmetška posojilnica ljubljanske okolice 50 K in Učiteljska hranilnica in posojilnica pa 100 K.

S tem sem pri kraju s svojim kolikor mogoče natančnim poročilom; le še nekaj hočem odgovoriti. „Slovenec“ vprašuje v svoji letošnji 287. številki: „Kaj pa ima zdaj učitelstvo od denarja, nabranega za učiteljski konvikt?“ „Nič!“ odgovarja sam sebi in pristavlja: „In pri takem gospodarstvu ga bržčas tudi nikdar ne bo imelo.“

Temu odgovarjam, da imamo 87.309-65 K, ki smo jih zbrali iz lastne moči, ne da bi se „na vse grlo drli in vpili na pomoč“, kakor v „jarku ležeči človek“, s katerim nas primerja „Slovenec“. Na to vsoto je odbor ponosen in ponosno sme biti tudi vse slovensko učitelstvo, zakaj čim močnejša bo naša gospodarska organizacija, tem močnejši bomo tudi mi in tem večja bo veljava naša in našega stanu v poštenu človeški družbi. Mi vstajamo iz lastne moči in njih pa, ki nam niso naklonjeni, preletava groza pred našim vstajanjem. In učitelstvo, tisto značajno učitelstvo, ki se tudi v današnjih kritičnih časih zaveda svojega zvanja ter se dosledno in neustrašeno bori za boljše bodočnost svojo, svojih otrok in svojega stanu, si piše z lastno krvjo zgodovino svojega življenja, a ta kri bo klicala na maščevanje vse tiste, ki vzdigujejo svojo sovražno roko celo proti našemu konviktu. Odbor si je v svesti, da je z društvenim imetjem dobro gospodaril, in sicer v prosep družstva, v čast slovenskemu učitelstvu in na korist našim otrokom in sirotam! (Dolgotrajno odobravanje.)

Tovariš V. Ruš, Tajniško in blagajniško poročilo pričata, da se je odbor v polni meri zavedal svoje dolžnosti in je tudi svojo nalogo vršil z vso natančnostjo in previdnostjo. Tak delavni odbor zasluži, da mu izrečemo svoje zaupanje in priznanje. (Sprejeto z odobravanjem.)

Tovariš K e c e l j poroča v imenu pregledovalcev računov: Vsi računi in vse knjige so v najlepšem redu. Predlagam, da se izreče blagajniku absolutorij. (Sprejeto.)

Tov. Janko Žirovnik predlaga, naj se voli dosedanji odbor z vzklikom, tovariš S c h m e i d e k pa, da se volijo na isti način pregledovalci računov. (Oboje sprejeto soglasno.)

Tov. Jakob Dimnik je predlagal, da se uvedejo za pokrovitelje izkaznice v obliki diplom. Ko je tov. Gregorin predlog toplo priporočal, je bil soglasno sprejet.

Potem je zaključil tov. predsednik XVI. občni zbor.

Takoj potem se je vršil XLII. občni zbor „Deželnega slovenskega učiteljskega društva“. O tem poročamo prihodnjič.

Abstinenca — „neumnost“!

Tako me je nahrulil neki slovenski „liberalni“ inteligent, ko sem z vso vnemo zagovarjal abstinenco; nasprotno pa me je pomilovalno, da, celo nekako zasmehovalno premotril „klerikalni“ doktor, ko sem sedel pred nedavnim časom v restavraciji pri polni čaši — limonade!

Iz teh dveh dejstev sem spoznal, kako malo ve naše razumnstvo o protialkoholnem gibanju.

To je tudi vzrok, ki mi je potisnil pero v roko, da napišem par dokazov za nujno potrebo zlasti med Slovenci za tako plemenito delovanje.

Pred vsem konstatujem, da je glavni vzrok takemu pomanjkljivemu znanju o potrebi in delovanju abstinence med izobraženimi krogi posebno dejstvo, ker nimajo prilike se o tem natančneje informirati, saj je obiskovanje gostilnic večine njih mnogokratna razvada in v teh lokalih ne bero protialkoholnega mesečnika „Zlate Dobe“. V drugih listih pa tudi malo čitajo kaj podobnega.

Zato je moja misel prvič, da se naroči vsaka šola na ta list, iz katerega se lahko učitelji natančneje poučijo, po čem stremi abstenentsko delovanje.

Posebno letos je to jako potrebno, ker pijejo — zaradi pomanjkanja vina — skoro vsi vprek — žganje.

Vseh slovenskih učiteljev dolžnost je zato, da so v tem oziru skrbno na straži ter rešujejo, kjer se še kaj rešiti dá.

Žganje (alkohol) je sicer **internacionalno zlo**, ali za nas Slovence še posebe

hudo, ker nam v naših obmejnih krajih z jerušem vlivajo v naše tamkajšnje rojake — nemško talmi-kulturo, kakor se od tam ravno zdaj čujejo žalostni glasovi po naši slovenski domovini.

Od preoblega uživanja žganja imajo po odnotnih krajih edino nemškutarški žganje-točniki dobiček, ker so s tem obogateli in zdaj tlačijo naše slovenske kmete ter jih pretvarjajo po svoji volji v nemškutarje; zakaj le trezen človek še ohrani trdno voljo v takih krajih.

Pa tudi telesno pešarod. Le pogledjmo v nekatere kraje naše divne Gorenjske in lepe zelene Štajerske. Pravil mi je znanec, ki je bival v nekem odnotnem kraju, kjer je ljudstvo vdano žganjepitju, da ni videl krepkega, visokega mladeniča ali lepo zraslega dekleta. Vsi so nekam pokvarjeni in žalostne kretnje.

Učitelji imamo res prelepo in obširno polje, da razvijemo svojo delavnost v protialkoholnem zmislu.

Stvar ne gre sicer tako hitro in gladko, kakor mi poroča neki tovariš.

Piše mi iz kraja, kjer je nastopil novo svojo službo, da je tam razvada, da vsak učenec pred odhodom z doma v šolo izpije po tri (!) male kozarčke „jeruša“. Tovariš, ki je abinent žganja, vendar pije časih malo vina, se loti dela in kmalu pridobi vse otroke, da so se odpovedali dvema kozarčkoma na dan ali enega jim mora še pustiti za zdaj.

Prosim in rotim pred vsemi Vas vrle tovariše v obmejnih krajih slovenske domovine, da bi se zavzemali za abstinenco, zakaj s tem ne boste rešili našega naroda samo telesno, ampak tudi iz rok tamkajšnjih Nemcev in nemškutarjev.

Da naj delujemo tudi izven šole, je samobsebi umljivo, in sicer z roditeljskimi sestanki ali osebo.

Vzrimo se na našo mladino skupno z našimi kateheti, da bo uspeh gotovejši. Ako obvarujemo svoje otroke do 14. leta in potem mladeniče vsaj do 18. leta žganjarske kuge, smo lahko popolnoma zadovoljni.

Koder je ogenj za streho objel, je težko gašnje. Enako je tudi z odraslimi pijanci. Ti se bodo pač težko izpreobrili; zato pa osredotočimo svoje antialkoholno delovanje med našim bodočim narodom, zakaj mladina zdrava — zdravi tudi narod.

Kako naj delujemo v šoli, sem že parkrat poročal v „U. T.“ Omeniti hočem v sledečem le ono točko, ki sem jo letos opustil, oziroma izpremenil. Odpravil sem namreč „obljubo šolskih otrok, da se bodo zdržali uživanja o p o j n i h p i j a č i n k a j e n j a .“

Storil sem to dobro premišljeno, zakaj opazoval sem večkrat, da otroci te obljube niso sprejeli za tako resne in so jo večkrat lahko-mišljeno sami ali zavedeni opustili izvrševati.

Da temu nedostatku odpomorem, sem letos obratno jaz otrokom obljubil, da bodo prejeli za svojo čednost, to je za zdržnost, lepe p o d o b i c e , ki mi jih nakloni gosp. predstojnik treznostne družbe Janez Ev. Kalan v Ljubljani, ki se nanj lahko tudi drugi tovariši obrnete s tako prošnjo.

Obljubil sem dalje še zdržnikom, da jih vpišem v posebno knjigo, imenovano „Zlata knjiga Zagorske šolske občine“, ki mi bo služila obenem v statističke namene.

Mogoče je, da mi bo kateri dragih tovarišev ugovarjal gledé te uredbe, ali jaz mu vnaprej rečem: Alkohol je veliko zlo, ki nam uničuje naš narod, to moje ravnanje pa se ne da temu niti primerjati. Otroci pa morajo nekaj imeti, s čimer se morejo malo ponašati. Prav pa je, da se začne že enkrat h v a l i t i z m e r n o s t , saj smo itak predolgo časa „poveljevali“ sladko vince kot nekaj neobhodno potrebnega. — Jaz javno izjavljam, da se počutim izredno dobrega in sem vesel bolj kot kdaj prej, četudi sem že 10 let abinent, v zadnjem času, to je 4 mesece sem, pa nisem pokusil niti kapljice vina. Zavezal sem se zdaj za vse svoje življenje zdržati se uživanja alkoholnih pijač, edino kot z d r a v i l o b o m š e k d a j p i l v i n o .

Toda preidimo zopet na naše mlade abinente! Zaradi moje obljube in prepričevalnega nagovora sem jim rekel, da naj vsak sam zase sklene se zdržati alkohola in naj o svojem sklepu pove tudi staršem.

Čez en mesec na to jih pozovem, da naj vstanejo oni, ki so se zdržali in na moje veliko veselje jih je bilo več kot 3/4 otrok 5. in 6. šol. leta. Enako postopa tudi tovarišica v

II. razredu; za I. razred smo se pa odločili le na kratek in večkratni opomin in p o h v a l o , kar zadostuje.

Končno naj povem še nekatere posebno značilne slučaje, kako junaško se znajo braniti naši mladi abinenti in abinentke.

Starši učenca J. Č. so ga hoteli pripraviti do tega, da bi pil vino. Bilo je sredi meseca oktobra. Rečejo mu, da je mošt. Oni so namreč vedeli, da sem povedal otrokom v šoli, da smejo mošt piti tudi abinentje, ker nima alkohola v sebi. Mladi navihanec pa vtakne prst v kozarec z vinom in malo pokusi, ali ko spozna prevaro, ni hotel piti.

Pohvalil sem ga za tako ravnanje, ga imenoval junaka ter stavlil drugim za zgled.

Drugega dečka so zopet silili na vso moč, da naj vsaj pokusi malo vina. On se da pregovoriti, ali takoj izpljune požirek. Da sem še posebno njega pohvalil in stavlil za zgled ostalim, je menda razumljivo. Neko učenko so silili piti žganje; ona je le pomočila jezik v pijačo in ga obrisala z robcem.

Daleč proč od domače vasi je grabila učenka ponavljalne šole listje. Močno jo je začelo žejeti, in oče ji panudi žganja. Ona pa ga odločno zavrne in rajša trpi žejo kakor da prelomi svojo zavezo.

Ali niso taki otroci mnogi junaki? Jaz mislim da, in le želim še mnogo enakih po vseh krajih naše domovine!

Upam pa, da taka abinencia in tako delovanje za njo ni nikakršna neumnost, temveč najplemenitejša ž r t e v , kdor se hoče in more v ta namen odločiti zanjo!

A b s t i n e n t .

Kaj je z Ročnim zapisnikom?

Kakor čujemo, raznašajo listi, ki o stvari niso pač nič poučeni, o Ročnem zapisniku podolnoma napačne vesti.

Informovali smo se in sporočamo to-le Račun Zaveze v Učit. tiskarni za razne tiskovine znaša . . . . . 860 K 59 h 20% dobiček Zavezi od Ročnega zapisnika znaša . . . . . 979 „ 76 „ Zaveza ima torej na dobrem . . . . . 119 K 17 h

Ročni zapisnik je last Učit. tiskarne, ki daje Zavezi 20% čistega dobička.

S tem je, upamo, zadeva pojasnjena in s tem je tudi dokazano, da ima od Ročnega zapisnika korist naša skupnost.

Sokolstvo v ruskih šolah.

Na Ruskem uvajajo obveznost šolskega obiskovanja. Ker pa so tudi Rusi prepričani, da je za naraščaj naroda najboljšo preskrbljeno, če je mladina vzgojena po duhu in telesu, uvedo v ljudske in višje organizovane šole tudi telovadbo, in sicer telovadbo po sokolskem sistemu. — Kako daleč je torej Rusija pod blaženo deželo Kranjsko! Tu je vsmodri deželni šolski svet prepovedal ljudskošolski in srednješolski mladini telovadbo v sokolskih telovadnicah, na Ruskem pa uvajajo v šole obvezno sokolsko telovadbo! Naši vsmodri klerikalci se ne boje samo izobrazbe, ampak boje se tudi tekme zdravih in razvitih ljudi. Najrajši bi imeli same kretnje — te bi lahko vladali po mili volji! Po telesu in duhu zdrav človek ne mara v njihove krepplje.

Iz naše organizacije. Štajersko.

Učiteljsko društvo za laški okraj zboruje v petek, dne 6. prosinca 1911, v laški okoliški šoli. Začetek ob 10. uri dopoldne. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Dopisi in društvene zadeve. 3. Podavanje tov. Četina: Kako naj vpliva šola na to, da se omeje požari povzročeni po mladini. 4. Letni poročili: a) tajnikovo, b) blagajnikovo. 5. Volitev dveh pregledovalcev računov. 6. Volitev novega odbora. 7. Določitev društvenine za leto 1911. 8. Določitev knjig in časopisov, na katere se društvo v letu 1911 naroči. 9. Slučajnosti. Zborovanje se je namenoma določilo na praznik, da se ga morejo udeležiti tudi društveniki, ki so ob nedeljah zaposleni. Pridite vsi, ker so nekatere točke dnevnega reda jako važne. Na veselo snidenje! Odbor.

Književnost in umetnost.

Knjige „Slovenske Matice“ so izšle. Letošnji dar obsega šest knjig: 1. Letopis za l. 1910. 2. Zbornik XII. zvezek. Dr. Bogomil Vošnjak: Ustava in uprava ilirskih dežel. 3. Zabavna knjižnica: Dr. Fr. Detela: Pegam in Lambergar. 4. Knezova knjižnica: Dr. Ivan Lah, Brambovc. 5. Prevodi iz svetovnih literatur; Julij Zeyer: Jan Marija Plojhar. 6. Dr. Matko Potočnik: Vojvodina Koroška II. zvezek.

Tvrška Freytag & Berndt, Dunaj, VII. Schottenfeldgasse 63, je izdala za leto 1911 prometni zemljevid. Cena 2 K 40 v je jako nizka, če upoštevamo praktično vrednost tega zemljevida, ki obsega vse železniške postaje Avstro-Ogrske, enotirne in dvotirne železnice, brzovozne črte, poštno in avtomobilsko zveze, vse poštno postaje in medsebojno razdaljo vseh važnih prometnih točk v kilometrih. Zraven tega vsebuje zemljevid tudi koledar za leto 1911 ter je zaradi tega prikladen, da se ga v javnih lokalih, v šolah itd. obesi na steno.

Popotnik objavlja v 12. let. šte. to-le vsebino: 1. Dr. Ivan Lah: L. N. Tolstoj kot vzgojitelj. — 2. Radovan Krivic: Masaryk pedagog. — 3. Drag. Humek: Umetniška vzgoja: O modeliranju. — 4. Anton Kosi: Hvala, važno vzgojno sredstvo. — 5. Dr. K. Ozvald: Šolska občina. — 6. H. Dru-zovič: Naša cesarska pesem. Kako se naj poje. — 7. Jakob Zupančič: Poskušnje pri računih. — 8. Književna poročila. — 9. Razgled: Časopisni vpogled. — Pedagoški paberki. — Šolske in učiteljske vesti. — Šolstvo na slovenskem jugu. — Šolstvo v tujini. — Razne vesti. — Uredništvo in upravništvu sporoča naročnikom in sodručnikom ob sklepu XXXI. letnika: Završujoč 31. letnik „Popotnika“, se zahvaljujemo vsem, ki so nas pri našem podjetju kakorkoli podpirali. Predvsem gre presrečna hvala vsem našim požrtvovalnim in marljivim sodručnikom, ki so list zalagali s tečno duševno hrano in tako pripomogli, da „Popotnik“ zavzema častno mesto med avstrijskim pedagoškim časopisjem. Naj nam ostanejo naklonjeni še vbodoče v korist naše šole in na čast slovenskega učiteljsstva.

Presrečno hvalo pa smo dolžni izreči tudi vsem gmotnim podpornikom, vrlim našim odjemalcem, zlasti še — točnim plačnikom. Prosimo jih, da ostanejo podjetju zvesti tudi v prihodnjem letu in naprej ter da se blagovolijo potruditi, da nam pridobi še vsak najmanj vsaj po enega novega odbiralca in točnega plačnika.

S to prošnjo končamo svoje letošnje poslovanje, želeč vsem svojim duševnim in gmotnim podpornikom prav vesele božične praznike in srečno novo leto!

Politiški pregled.

* Januarsko zasedanje delegacij. Praški „Narodni Listi“ poročajo z Dunaja, da se bo začelo redno zasedanje delegacij, v katerem se bo razpravljalo o skupnem drž. proračunu za leto 1911., dne 21. januarja v Budimpešti.

* Hrvaško-srbska akademična mladina v Inomostu za reciprociteto zagrebškega vseučilišča. Hrvatsko-srbska akad. omladina vseučilišča v Inomostu je privedila dne 17. t. m. protestno skupščino, na kateri je bila sprejeta resolucija: Skupna hrvaška in srbska omladina, zbrana na manifestacijski skupščini v Inomostu, zahteva v soglasju z vseskupno hrvaško in srbsko omladino najodločneje nemudno in popolno priznanje izpitov in rigorozov, položenih na hrvaškem vseučilišču v Zagrebu, ter izjavlja, da bo vsako eventualno le delno rešenje tega postulata smatrala kakor žaljenje narodnega dostojanstva in atentat proti kulturnemu u zedinjenju, proti čemer bo reagirala najradikalneje. — Ta resolucija je bila brzojavnim putem javljena ministrskemu predsedniku Bienertu.

* Nemški krščanski socialci proti škofu dr. Naglu. „Deutsches Volksblatt“, glasilo krščanskih socialcev, prinaša jako oster članek proti dunajskemu pomožnemu škofu dr. Naglu, in sicer zaradi njegove akcije, ko je poslal vsem dunajskim srednješolskim profesorjem zaupna pisma, v katerih jih pozivlja, naj mu takoj sporoče, kake političke, oziroma verske razmere vladajo med srednješolskim dijaštvom. List pozivlja državno upravo, naj čuva svojo avtoriteto in prepreči tako samovoljno postopanje škofa Nagla. Članek navaja tudi slične slučaje iz Naglovega tržaškega škofovanja in poudarja, da je zapustil v Trstu jako slabe spomine. Pisec imenovanega članka končno zatrjuje, da se bo škof Nagl jako zmotil, če misli, da se mu bo španska smer njegove vatikanske politike tako obnesla tudi na Dunaju, kakor se mu je v Trstu. Članek je zbudil v vseh krogih velikansko senzacijo, zlasti ker se nahaja v krščansko-socialnem listu.

* Ločitev cerkve od države na Portugalskem. Iz Lizbone poročajo: Ministrstvo je sklenilo izvesti končno ločitev države in cerkve na Portugalskem. Od januarja naprej bodo na Portugalskem enakopravne vse veroizpovedi. Katoliška cerkev preneha biti državna cerkev. Duhovniki in škofje izgubijo vse državne pravice, in bodo postopali z njimi

kakor se privatnimi osebami. Novi parlament, ki se sestane začetkom aprila, naj potem sankcionira cerkvene zakone.

* **Volltve na Angleškem** so končane. Razmerje strank je ostalo neizpremenjeno. Zaradi tega bodo imeli vlado v rokah zopet liberalci kakor so jo imeli prej. Nova zbornica bo imela enako sliko. Večina vlade bo znašala brez Ircev 39 glasov.

Kranjske vesti.

—r— **Za smeh in kratak čas.** Sedaj, ko je napravil ljubljanski katehet Čadež imeniten skok v I. plačilni razred, je katehetski „Slovenski učitelj“, ki mu je Čadež urednik, nehaj pisati o potrebi regulacije učiteljskih plač. Ker je torej zanj vprašanje o kruhu rešeno, je pa začel vsem mislečim in nemislečim ljudem skrbeti za smeh in kratak čas. Duhovni gospod namreč preobrača kozolce po „Našem šolskem polju“ v „Slovenču“. — Preteklo sredo se je zopet šestkrat prekopicnil. V vrto- glavi svoji telovadbi je imel vendar toliko spret- nosti, da je pogladil nadzornika Stiasnega, da se je malo očehal ob plotovih šolskih vrto- in drevesnic in da je pošteno obrcal Jelenca, razne Črnagoje in Žirovnike in — kako bi predstava sicer mogla biti popolna? — tudi Gangla! Ko je naposled ves onemogel in metaljav od pre- vračanja kozolcev obležal na prazni slami, nam je tudi razodel, kako intimne zveze ima s samim cesarjem. Dejal je namreč, da bi cesar „Ganglovega zakona“ glede uvedbe kulturnega davka nikakor ne sankcioniral, da sta torej Jaklič in Ravnikar ravnala prav, ko nista gla- sovala za Ganglov predlog in seveda tudi ne za regulacijo učiteljskih plač. Tega pa ni po- vedal, zakaj bi ta zakon ne dobil sankcije, tudi to je pozabil povedati, zakaj sta Jaklič in Ravnikar govorila za vse tiste zakone, ki niso še danes sankcionirani in ki tudi nikoli ne bodo! No, pa vse to nam pove drugič, ko nam zopet priredi na „Slovenčevem“ šolskem polju — javno predstavo!

—r— **Iz Tržišča** na Dolenjskem nam pišejo: Zadnji roditeljski sestanek, ki o njem še nismo poročali, je kaj dobro uspel. Obisk je bil prav povoljen. — Dne 18. t. m. pa nam je šola nudila drugo zabavo, uprizorili so lepo božično igro „Palčki“. — Šola ima svoj oder, na katerem smo videli že nekaj otroških iger, a nobena nam ni tako ugajala kakor „Palčki“. — Igrali so otroci prav dobro, posebnost pa nam je ugajala ljubka Nežika s svojo neprisi- ljeno otroško naivnostjo. — Igro je posetilo mnogo domačinov in odličnjakov. Z velikim veseljem smo pozdravili goste iz Mokronoga in Št. Janža. Da je uprizoritev tako dobro uspela, se imamo zahvaliti voditelju tovarišu Skulju in učitelji tov. Troštovi, ki je poučevala in vodila petje. — Gdč. Jagrova pa je vršila razna drobna dela. — Lepe obleke palčkom, angelom in božičnemu možu pa je sešila, kakor vselej, gospa Helči Skuljeva, za kar ji bodi tu izrečena zahvala. — Ne smemo pozabiti še g. predsednika Prijatelja, ki je obdaril igralce s perilom, a igralke z gorkimi robci. Upam, da se kmalu vidimo na tretjem roditeljskem sestanku!

—r— **Zahvala.** Tukajšnji p. n. trgovci in trgovke so darovali, namesto da bi delili od- jemalcem noveletne skladne koledarje, 118 kron za tukajšnjo ubožno šolsko mladež. V isti namen je daroval še neki gospod „neimenovani“ 50 kron in domači gospod župnik Lavrič Jožef 14 kron. — S skupno vsoto 182 kron se je nabavila obutev 27. ubogim šolarjem. Preblagim dobrotnikom se v imenu obdarovane šolske mladeži najpriserčneje zahvaljujeva. Velecenjeni trgovci in spoštovane trgovke, bodite prepri- čani, da so vam obdarovani ubogi otroci pre- serčno hvaležni. Iskreno se zahvaljujeva še po- sebe trgovcu, županu in krajnemu šolskemu nadzorniku gospodu Finžgarju Ivanu, ki je imel z nabiranjem denarja in nabavo črevljev obilo posla. Na Breznici, dne 25. decembra 1910. Jos. Zemlja s. r., podpred. kraj. šol. sveta. Jos. Ažman, šol. vodja.

—r— **Razpisano** je že v tretjič učiteljsko mesto na štirirazrednici na Koroški Beli do 31. decembra t. l. Ker se do zdaj od tova- rišev za to mesto še nihče ni oglasil, bodi po- vedano, da je s to službo združen pouk na ekskurendni šoli v javniškem Rovtu, ki traja vsak teden dva dni skozi osem mesecev in se zanj dobiva nagrada 500 K. Zraven tega pa prispeva domača občina učitelju tudi 30 kron k njegovemu stanovanju.

Štajerske vesti.

—š— **Roditeljski sestanki v konji- škem okraju.** V preteklem šolskem letu smo s prirejanjem rodbinskih sestankov vestno na- daljevali. Imeli smo dva v Čadramljah, enega pa pri Sv. Jerneju. — V Čadramljah se je vršil prvi v nedeljo, dne 20. marcija, in je bil vrlo dobro obiskan. Predavala sta: Gospod potovalni učitelj Goričan o temi: „Kako rigo- lati in zasajati vinograde, da se zemlja v mokrih letinah (kakršna je bila ravno letos) ne splazi“ in tovariš učitelj Kerhlanke o temi: „Navajajmo mladino k štedljivosti“. Oba go- vornika sta rešila svoje naloge častno. — Drugi sestanek v Čadramljah (v vrsti tukaj prirejenih rodbinskih sestankov trinajsti) se

je priredil na praznik, dne 29. junija. Govo- rila je jako poljudno in v srce segajoče do- mača učiteljica tovarišica Gorjakova o temi: „Kakršna setev, takšna žetev“. Govornica si je pridobila s tem nastopom srca vseh navzočih mater. Ta sestanek se je namreč priredil iz- rečno le za matere šolskih otrok, oziroma za ženski spol občine. — Pri Sv. Jerneju je bil roditeljski sestanek v nedeljo, dne 21. avgusta; bil je dobro obiskan in je tudi dobro uspel. Predaval je učitelj Čadramski — sedaj nadučitelj tepanjski — tovariš Kerhlanke o škodljivosti alkohola in tobaka z le njemu lastno zgovor- nostjo in prepričevalnostjo. Na tem mestu bodi izrečena tovarišici Gorjakovi in tovarišu Kerh- lanke za njun trud v prid roditeljskih sestankov presrečna hvala! Zaedno naznanjam, da se vrši v prihodnjem letu prvi roditeljski sestanek v nedeljo, dne 21. prosinca, v Čadramljah. Predava domači učitelj, tovariš Fr. Goleš, o pokorščini, pisec teh vrstic pa o odpisovanju zemljiškega davka pri prtni uši okuženih vinogradov in o brezobrestnih posojilih za novo nasajanje vinogradov Vse sosedne tovariše in tovarišice vabi na poset tega roditeljskega se- stanka prireditelj B r u m e n.

Goriške vesti.

—g— **Iz seje c. k. okr. šol. sveta za goriški okraj:** Uradna naznanila se vzemo na znanje. Štirirazrednica (ital.) v Ločniku se razširi v petrazrednico in enorazrednica na Banjšicah v dvorazrednico. Proračun za l. 1911 izkazuje 355.402 K stroškov in 107.683 K 30 h dohodkov. Primanjkljaj se pokrije z 90% do- klado na vse izravne davke. 3.000 K se dovoli kot enoletna draginjska doklada, najpotrebnej- šim oženjenim učiteljem. V okraju je 51 šol. poslopij z vrta, katerih vrednost se ceni na 1.052.342 K. S 1. januarjem 1911. se poma- knejo v I. plač. vrsto (1600 K): France Križ- man, naduč. v Šempasu, Golja Franc, učitelj v Zaloščah - Dornbergu, in Jug Ana učite- ljica v Solkanu. V II. plač. vrsto (1400 K) Stritar Albin, učitelj v Solkanu, Podgornik Filip, učitelj v Tribuši, Vrčon Miha, učitelj v Oselci, Lavrenčič Alojzij, učitelj v Orehovljah in Legovich Štefanija, učiteljica v Ajdovščini. — S 1. decembrom t. l. prejme Rudolf Vižin- tin, nadučitelj v Renčah, III., Henrik Klavara, nadučitelj v Gorenjem polju, II., in Ladislav Likar I. peletnino. — Dovoli se dopust zaradi bolezni, trem učiteljem in dvema učiteljicama. Trimesečni dopust se dovoli nadučitelju Franu Mermolji v Dobravljah, da se udeleži združni- škega tečaja na Dunaju. Nadomestovala ga bo gdč. Novakova. — Službe se odveže Kerkoč Anton; učitelj v Zapotoku, ki je sprejel službe Družbe sv. Cirila in Metoda za Istro v Milj- skih hribih. Na njegovo mesto je imenovan Rudolf Reja. — Dijaški kuhinji v Gorici se dovoli 100 K podpore. Nadalje se dovoli za dobo 6 let po 200 K podpore, za nakup novo uve- denih čitank za uboge učence. — Ugodno se rešita dve prošnji za podporo in ena za pred- ujem. Primerno se je rešilo pritožbe kr. šol. svetov v Kamnjah, Dobravljah, ter „Kmečke zveze“ za ajdovski okraj proti učiteljstvu ajdov- skega okraja, oz. črniškega dekanata, ker se ni poklonilo knezo-nadžskofu o priliki birmo- vanja.

Dovole se šolske olajšave, razne poprave in likvidirajo računi. K.

Koroške vesti.

—o— **Schulverein** je delil lepa bo- žična darila. Vsak nemški učiteljski svet, ki obiskuje kurz za slovenščino, je dobil po 10 kron.

Splošni vestnik.

„Učiteljska Cirilmetodarja“. Še je znan gnusen napad klerikalcev na našo dično šolsko družbo. Vsi so se zgražali nad podlostjo, ki so jo izvršili tedaj. Danes hočejo slično gonjo uprizoriti med učiteljsvom. Najeli so si zato brezvestne hujskače in tudi sami pričeli učiteljsvo po svojih listih hujskati zoper vo- ditelje učiteljsva in zoper „Učiteljski konvikt“ in druga gospodarska podjetja. Namen je prozoren! Uničiti hočejo to, kar si je učiteljsvo z lastno krvjo in trdom priborilo. To je oni terorizem, ki tolikokrat kriče o njem in ki ga hočejo zatreti v vrstah naprednega učitelj- stva. — Onemu brezvestnemu hujskaču v „Slovenču“ — bodisi posvečenemu ali nepo- svečenemu pa priporočamo, da natančno pre- bere poročilo o občnem zboru „Uči- teljskega konvikta“ in videl bo v njem vešala za podlo obrekovanje „slabega gospodarstva“; videl bo, kako delamo in kaj delamo v korist učiteljsva; videl bo, kdo dela v prid učiteljsva, in vsvesti smo si: če ima še kaj vesti, bi pljunil sebi v obraz — če bi to mogel. — Na vse te gnusne napade pa bo odgovarjalo napredno učiteljsvo le na ta način: „Mal položaj dar — sebi na altar! Neimenovani daruje 5 K za „Učiteljski konvikt“ v roke onim tovarišem, ki jih nekdo v „Slovenču“ podlo natolejuje s slabim gospodarstvom, da ne bo njega trud — brezuspešen!

Učiteljski konvikt. Tov. Fran Šte- fa n č i č, nadučitelj v Vel. Laščah, namesto vena na grob prijatelja, župana Matije Hoče- varja 10 K. Tov. Ivan Petrič, učitelj v Spodnji Šiški, letnino in jubilejski dar 4 K. Hvala!

Komunike o sestanku jugoslovanskih kulturnih društev v Ljubljani. Zastopniki jugoslovanskih kulturnih društev, in sicer „Matice Hrvatske“ v Zagrebu, „Matice Slovenske“ v Ljubljani, „Matice Srpske“ v Novem Sadu, „Srpske književne zadruge“ v Belgradu, „Dru- štva hrvatskih književnikov“ v Zagrebu, „Prav- nika“ v Ljubljani, „Pravniškega društva“ v Zagrebu, „Jeronimskega društva“ v Zagrebu, „Slovenske šolske Matice“ v Ljubljani, „Hrvat- skega ped. književnega zbora“ v Zagrebu, „Akademije“ v Ljubljani, „Braće Hrvatskega Zmaja“ v Zagrebu, „Glasbene Matice“ v Lju- bljani, „Saveza hrvatskih pjevačkih društava“ v Zagrebu, „Zveze slovenskih pevskih društev“ v Ljubljani, „Društva slovenskih zdravnikov“ v Ljubljani, „Slovenskega planinskega društva“ v Ljubljani, končno ravnateljstvo „Deželnega gleda- lišča“ in zastopnik „Slovana“ v Ljubljani, ki so o priliki Vrazove 100letnice dne 10. in 11. decembra bili zbrani v Ljubljani, so se sogla- sno izrekli v tem-le smislu: 1. V interesu kul- turnega napredovanja jugoslovanskih narodov v okviru avstro-ogrske monarhije je nujno po- trebno, da se izpitom, položenim na zagreb- škem vseučilišču, pripozna reciprociteta za de- žele cisilivanske. 2. Zaradi praktične potrebe jugoslovanskih dežel, osobito Bosne in Herce- govine, ki še izdaleka nimajo potrebnega šte- vila zdravnikov, pa tudi Hrvatske in Slavonije, je nujno, da se na zagrebškem vseučilišču čim- prej ustanovi medicinska fakulteta. Istotako je nujna ustanovitev tehniške visoke šole v Zagrebu, ki je deloma že finansirana. 3. Zastopniki jugoslovanskih kulturnih društev pa obenem vztrajajo pri zahtevi, da je za Slovence v Ljubljani ustanoviti univerzo, in sicer naj- prejje juridično fakulteto.

Za kadilce. Mnogi strastni kadilci ne vedo, da je med izborno zdravilo proti niko- tinu. Nikotin prihaja potom kajenja v želodec, kjer proizvoda razne bolezni, da, celo znake zastrupljenja. — Čebelarjem, ki imajo navado kaditi tobak pred čebeljakom, je priporočati, naj poprej popijejo nekaj žlic medu, ker tako oslabe zle učinke nikotina. Isto se priporoča strastnim kadilcem tembolj, ko med nasploh utruje telo in mu daje odpornost.

Ali si zaveden tovariš, zavedna to- varišica? 1. To nam pokaže upravniška knjiga našega stanovskega lista „Učiteljskega To- variša“, če si že plačal naročnino, da se po nepotrebnem ne spravlja v težkoče naših stanovskih listov. — Število naroč- nikov mora zopet narasti. Zato: ali si že pridobil našemu listu novega naroč- nika? Če veš zanj, nam pošlji naslov, da mu pošljemo list na ogled. — Pozor! Na ovitku prve številke v letu 1911 bo označeno, do kdaj je list plačan, in bodo priložene položnice, da poravnáš račun.

2. To nam izpriča upravniška knjiga „Popotnika“. Ne sme biti šole in ne tovariša, oz. tovarišice, ki bi ne bil naročen na ta naš pedagoški list, ki je naš ponos na slovanskem jugu, dika slovenskega učiteljsva. — Tako krasno je urejevan; saj nas seznanja z vsem slovanskim šolskim svetom; razmotriva najmodernejša in najaktuelnejša pedagoška vprašanja; nas seznanja in obvešča o vsakem najnovejšem kulturnem pojavu v modernem svetu in uam daje navodila in praktične di- rektive. — Pošljite naročnino in naslove novih naročnikov upravništvu!

3. To nam izpričajo upravniške knjige „Zvončka“, „Naše bodočnosti“, „Domačega ognjišča“! — Ni treba, da se sam naročiš na vse! Namenjeni so ti listi mladini in ljudstvu, zato nam pošljite na- slove novih naročnikov in agitirajte med pri- jatelji zanje! Vsaka šola jih mora imeti! — „Zvonček“ je dobil novo obleko, krasno opremo in je res lepo ilustriran. Malo agitacije, in gotovo nam ga ne vrnejo prijatelji, ki jim ga po Vašem priporočilu pošljemo na ogled. — Pošljite za vse liste naslove novih naročnikov upravništvu v Ljubljani!

Uradni razpisi učiteljskih služb.

St. 2371. **Kranjsko.** 1—1
Na dvorazredni ljudski šoli v Litiiji se razpisuje s tem učiteljska služba v stalno nameščenje. Pravilno opremljene prošnje naj se predlagajo semkaj predpisanim potom do 21. januarja 1911. Prosilci za stalno nameščenje, ki v kranjski javni službi še niso stalno nameščeni, morajo z dr- žavno-zdravniškim izpričevalom dokazati, da imajo popolno telesno sposobnost za šolsko službo. C. kr. okrajni šolski svet v Litiiji, dne 20. decembra 1910.

St. 3145. 1—1
V sežanskem šolskem okraju se razpisujejo v definitivno nameščenje sledeča učiteljska mesta:
1. mesto višjega učitelja-voditelja na trirazredni ljudski šoli v Povirju;
2. mesto učitelja-voditelja na enorazredni ljudski šoli na Barki, v Štjaku, Temnici, Tomačevici in na Volčjem gradu;

3. mesto učitelja na petrazredni ljudski šoli v Sežani;
4. mesto učiteljice na petrazredni ljudski šoli v Sežani in na trirazredni ljudski šoli v Lokvi.
Službeni prejemki so določeni v deželnem zakonu od dne 14. januarja 1906. l. dež. zak. in ukaza št. 10.
Za mesta navedena pod zap. št. 1 in 2 za- vrača se na določbo § 48, 2. odstavek državnega šol- skega zakona.
Pravilno opremljene prošnje mora se predložiti službenim potom podpisanimu okrajnemu šolskemu svetu v dobi štirih tednov po oglasu tega razpisa v uradnem časopisu „Osservatore Triestino“.
Nezadestno opremljene in po določenem roku vlo- žene prošnje se zavrnejo.
C. kr. okrajni šolski svet v Sežani dne 22. decembra 1910.
Tovariš, ali imaš že IV. zvezek Ž rovnikovih narodnih pesmi? — Naro- jih pri upravništvu „Slov. Branika“ v Ljub- ljani, Tržaška c. 33. V platno vezane stanejo 1 K, po pošti 5 h več. (2)

Srečno novo leto vsem

ki imajo
dobra srca in ljubezen za narod
Iv. Bonač.

Uredništvo in upravništvo

„Učiteljskega Tovariša“
želi vsem cenj. sotrudnikom, sotrud- nicam, naročnikom in naročnicam
srečno in veselo Novo leto!

Učiteljska

tiskarna
želi vsem svojim cenj. odjemalkam
in odjemalcem

srečno Novo leto!

Srečno in veselo

ново leto
želi vsem svojim gostom
K. Polajnar,
Kavarna „Prešeren“.

Svarilo!
Koder se
prodajajo ponaredbe,
naročite

FLORIAN

naravnost od izdelovalnice
pod naslovom:

„FLORIAN“, Ljubljana.

Ljudska kakovost liter K 2-40
Kabinetna kakovost . . . 4-80

Postavno varovano.